

КОНСПЕКТ
виховного заходу на тему:
«Національні символи на банкнотах: про що говорить
гривня?

(присвячений святкуванню Дня гривні)

Автор: Романичева Ірина Сергіївна,
вчитель основ здоров'я та фінансової
грамотності, Гадяцького опорного ліцею
імені Лесі Українки Гадяцької міської
ради, Миргородського району,
Полтавської області

Мета:

- ✓ сформувати в учнів розуміння важливості національної валюти як носія культурних, історичних та національних символів України;
- ✓ пояснити роль національної валюти як елемента економіки країни, задля формування основ фінансової грамотності;
- ✓ розвинути інтерес до вивчення української історії та культури через символіку на банкнотах;
- ✓ виховати повагу до національних символів, розуміння їхньої цінності як частини національної спадщини та стимулювати учнів до усвідомлення ролі національної валюти у зміцненні державності, національної єдності та самосвідомості.

Тривалість: 45-55 хвилин.

ХІД ЗАХОДУ

Слайд №1. Привітання та ознайомлення учнів з темою заняття.

Вчитель. Доброго дня!

Дорогі учні, наше сучасне життя важко уявити без грошей, адже ми ними користуємося постійно.

Питання до учнів: Скажіть будь ласка, що таке гроші і яка їх роль у нашому житті?

Вчитель. Молодці, дякую за ваші відповіді. Так, гроші мають важливе значення, це платіжний засіб або особливий товар, що є загальною еквівалентною формою вартості товарів та послуг.

Більшість країн світу мають власні гроші, і це їх національна валюта, яка є унікальною та неповторною. Сьогодні ми розглянемо важливу тему – національні символи на банкнотах, адже ці символи не лише ілюструють культурну спадщину країни, але й виконують роль важливих елементів державної ідентичності.

Слайд №2. Правила заходу.

Вчитель. Перш ніж розпочнемо нашу роботу, давайте обговоримо правила поведінки під час нашого заняття (на слайді визначити до якої піктограми, яке правило відноситься).

Сподіваюся, що дотримання цих правил допоможе нам ефективно і з користю попрацювати під час нашої зустрічі.

Слайд №3. Очікування від заходу (Padlet)

Вчитель. Для того, щоб кожен з вас міг налаштуватися на роботу, давайте виконаємо вправу [«Магніт думок»](#), де ви зможете вказати, що ви хотіли б сьогодні дізнатися під час нашої зустрічі. Для цього ми перейдемо на інтерактивну дошку «Padlet», де кожен з вас залишить свій коментар, які ми потім проаналізуємо та перевіримо, чи ж спрацює наш магніт (обговорити очікування, звертаючи увагу на спільні інтереси чи питання, що прямо стосуються теми, спільні перемістити до магніту; ця вправа допоможе залучити учасників до обговорення і створити атмосферу важливості кожного).

Дякую за вашу активність! Продовжуємо.

Слайд №4. Національні символи на банкнотах.

Вчитель. Національні символи на банкнотах – це знакові елементи, які відображають історію, культуру та національні цінності країни. Національні валюти символізують державу та її незалежність через кілька важливих аспектів:

- Фінансовий суверенітет. Коли країна має свою валюту, вона контролює свою фінансову та монетарну політику. Це означає, що вона може самостійно визначати процентні ставки, обсяг грошової маси та інші економічні інструменти, які впливають на економіку.
- Стабільність економіки. Валюта є відображенням економічної сили країни, і сильна національна валюта символізує стабільність та розвиток. Власна валюта допомагає державі ефективніше захищати економіку від глобальних криз та економічних викликів.
- Ідентичність та культура. Національна валюта зазвичай відображає культуру, історію та символіку країни: портрети видатних діячів,

культурні символи, пам'ятки архітектури. Це формує національну ідентичність, яка об'єднує громадян.

- Символ політичної незалежності. Власна валюта є важливим атрибутом незалежної держави. Коли країна має свою валюту, вона не залежить від фінансових рішень інших держав чи міжнародних організацій, а може самостійно приймати важливі економічні рішення.
- Довіра та гордість громадян. Для громадян валюта символізує довіру до держави та її економічної політики. Коли національна валюта є стабільною та забезпеченою, це викликає гордість у громадян та підсилює відчуття єдності та відповідальності перед державою.

Таким чином, національна валюта є важливим символом державної незалежності, який підкреслює економічний суверенітет, культурну унікальність та політичну стабільність країни.

Слайд №5. Вправа «Що їх єднає?» (Wordwall)

Вчитель. А зараз я вам пропоную трішки пограти та дізнатися, хто ховається на цій стіні слів. Що спільне їх об'єднує?

Слайд №6. Гривня. Знайомство з банкнотами в обігу.

Вчитель. Так! Це видатні діячі України, портрети яких зображені на банкнотах нашої національної валюти.

Запитання до учнів: До речі, яку назву вона має?

Вчитель. Більше 25 років ми розплачуємося нею кожен день. А між тим, якщо запитати, що зображено на українських гривнях, у багатьох виникнуть труднощі. Щоб у вас не виникало таких труднощів, сьогодні ми ознайомимося з [банкнотами в обігу](#), які представлені на сайті Національного банку України. На лицьовій стороні українських банкнот зображені видатні особистості: державні діячі, політики, наприклад князі часів Київської Русі, гетьмани Війська Запорозького, відомі письменники, філософи та вчені. Це люди, які прославили Україну у світі, зробили вагомий внесок у розбудову нашої держави, у розвиток її науки і культури. *(Потрібно ознайомитися з національними героями та архітектурними пам'ятками, які зображені на гривнях, і визначити їхню значущість в українській історії).*

Слайд №7. З історії виникнення гривні

Вчитель. Продовжуємо знайомитися з гривнею. Пропоную переглянути короткий відеоролик про історію виникнення гривні.

(Учні переглядають коротке навчальне відео)

Вчитель. Розглянувши історію гривні, ми бачимо, як її розвиток тісно пов'язаний з формуванням національної ідентичності. Гривня – це не тільки валюта, але й носій культурних цінностей. Її національні символи мають не лише естетичне значення, а й відображають культуру та історію, що робить гривню значущим елементом на світовій арені. Протягом свого існування вона зазнала маси змін, що викликані економічними і політичними обставинами, але завжди зберігала свою роль у фінансовій системі. Очевидно, що на сьогодні гривня є невід'ємною частиною української економіки та є атрибутом нашої незалежності.

Слайд №8. Графічний знак.

Вчитель. Переходячи до наступного слайду, ми розглянемо графічні елементи. Графічні елементи відіграють важливу роль у дизайні банкнот, додаючи їм естетичного вигляду. Знак “₴” був представлений як символ української гривні 1 березня 2004 року, коли Національний банк України затвердив його як графічний знак для позначення української валюти. Символ “₴” складається із двох елементів. Перший і основний елемент – це рукописний варіант малої кириличної літери “г”, як першої літери у назві “гривня”. Другим елементом є дві горизонтальні паралельні лінії, які втілюють ідею стабільності грошової одиниці і зростання економіки України. Схожа ідея використовується для позначення інших валют, наприклад у символі єни “¥” та євро “€”.

Слайд №9. Друк гривні.

Вчитель. Життєвий шлях українських банкнот починається на Фабриці банкнотного паперу НБУ в місті Малин (Житомирська область). Тут виробляють спеціальний папір для подальшого друку банкнот.

Тривалий час папір, на якому друкується українська валюта, виготовляли з узбецької або турецької бавовни. Тюки з бавовною розпушували, потім очищали лужними розчинами та відбілювали звичайним перекисом водню.

Потім папір сушили, фарбували, наносили захисні стрічки, витискали водяні знаки і скручували ці заготовки грошей у великі сувої. У 2016 році розпочалось виготовлення гривень з українського льону. Зміну сировини пов'язували з тим, що таким чином держава зможе знизити витрати на виготовлення банкнот, а також підтримати національного товаровиробника льону.

Банкнотний папір міцніший і на дотик жорсткіший від звичайного офісного паперу і має притаманний тільки йому особливий хруст. Ця особливість допомагає захистити банкноти від підроблення.

Слайд №10. Захист гривні.

Вчитель. Крім спеціального паперу, у системі захисту сучасної гривні приблизно 20 елементів, які не дозволять підробити банкноти. Такі запобіжні заходи можна порівняти із захистом, який використовується для виготовлення євро.

Серед таких елементів, зокрема: водяний знак, захисна стрічка, рельєфні елементи, суміщений малюнок, кодоване зображення, райдужне коло, антисканерна сітка, мікротекст, знак для людей із поганим зором, видимі захисні волокна, флуоресцентний номер, магнітний номер, прихований номінал.

Слайд №11. [Три кроки перевірки справжності банкнот](#)

Вчитель. Щоб ви в майбутньому не потрапили на гачок шахраїв, пропоную переглянути відео, яке допоможе зрозуміти, як перевіряти справжність банкнот.

Слайд №12. Що я знаю про гривню? ([Kahoot](#))

Вчитель. А зараз побачимо, наскільки ви були активними. Я підготувала для вас цікаву гру, яка допоможе перевірити не тільки отримані знання, але й вашу спритність. Що ж? Розпочнемо?

Слайд №13. Впізнай героя.

Вчитель. Молодці! Ви гарно впоралися з грою. Тепер перевіримо, чи запам'ятали ви, чий портрет зображено на певних банкнотах. Я демонструю вам «неповноцінну» банкноту, а ви будете називати, кого ж там не вистачас. Не забуваємо про правило «піднятої руки».

Слайд №14. Рефлексія.

Вчитель. Молодці! Ви чудово справилися і з цим завданням.

А підбити підсумки заходу нам допоможе інтерактивна вправа [«Колесо підсумків»](#). Я назву першого учасника, а потім він/вона після своєї відповіді, називатиме наступного, і так далі... Дякую за ваші відповіді та вашу активність.

Висновок.

Вчитель. Я щиро вірю, що в ході нашого заходу, ви зрозуміли наскільки дана тема є завжди актуальною, адже національні символи на банкнотах - це не просто графічні елементи, а потужний інструмент зміцнення національної ідентичності. Вони не лише відображають традиції, але й передають культурні цінності, що сприяють глибшому розумінню національної історії. Закликаю вас вивчати та популяризувати ці символи, поділяти їх значення з іншими. Пам'ятаймо, що культурна спадщина формує наші цінності. Дякую за увагу!

І на останок можна запропонувати учням організувати онлайн-флешмоб в соціальних мережах «Гривня», де учасники можуть ділитися фотографіями банкнот та доповнювати їх власними фактами або цікавими історіями про людей і символи, зображені на них.